Europeiska unionens
officiella tidning

SV
L-serien

2026/1007

8.5.2026

KOMMISSIONENS REKOMMENDATION (EU) 2026/1007

av den 30 april 2026

om att stödja utvecklingen av energigemenskaper och maximera egenförbrukningens möjligheter

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 292, och

av följande skäl:

(1) Denna rekommendation omfattar egenanvändare av förnybar energi enligt definitionen i artikel 2.(14) i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 ([1]) och aktiva kunder enligt definitionen i artikel 2.(8) i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944 ([2]) som bedriver egenproduktion och egenförbrukning av förnybar energi (egenförbrukning), inbegripet genom energidelning enligt definitionen i artikel 2.10a i direktiv (EU) 2019/944. Denna rekommendation omfattar också gemenskaper för förnybar energi enligt definitionen i artikel 2 (16) i direktiv (EU) 2018/2001 och medborgarenergigemenskaper enligt definitionen i artikel 2 (11) i direktiv (EU) 2019/944 som bedriver egenproduktion av förnybar energi och andra typer av energirelaterade tjänster.

(2) Enligt artikel 15a i direktiv (EU) 2019/944 ska medlemsstaterna fastställa en rätt till energidelning som bland annat säkerställer att ”alla hushåll, små företag och medelstora företag, offentliga organ och, om en medlemsstat så beslutar, andra kategorier av slutkunder har rätt att delta i energidelning som aktiva kunder”. Ett konsekvent genomförande av denna rättighet är avgörande för att öppna för nya affärsmodeller, stimulera lokala investeringar och förbättra systemflexibiliteten.

(3) I *REPowerEU-planen* ([3]) betonas energigemenskapernas och egenförbrukningens potential att bidra till att hantera instabila och höga energipriser, och medlemsstaterna uppmanas att påskynda införlivandet av paketet om ren energi för alla i EU. I *EU:s strategi för solenergi* ([4]) erkänns särskilt energigemenskapernas och egenförbrukningens stora potential att påskynda solenergiutbyggnaden. Den lägger fram en gemensam politisk ambition att senast 2025 inrätta minst en energigemenskap baserad på förnybar energi i varje kommun med en befolkning som överstiger 10 000. I Europaparlamentet och rådets direktiv (EU) 2023/1791 ([5]) *(energieffektivitetsdirektivet)* uppmanas lokala myndigheter i kommuner med en befolkning som överstiger 45 000 att bedöma rollen för energigemenskaper i lokala värme- och kylplaner.

([1]) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (EUT L 328, 21.12.2018, s. 82, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj).
([2]) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944 av den 5 juni 2019 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om ändring av direktiv 2012/27/EU (EUT L 158, 14.6.2019, s. 125, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/944/oj).
([3]) Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén: Planen REPowerEU (COM(2022) 230 final).
([4]) Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt regionkommittén: En EU-strategi för solenergi. COM/2022/221 final.
([5]) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 av den 13 september 2023 om energieffektivitet och om ändring av förordning (EU) 2023/955 (EUT L 231, 20.9.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/1791/oj).

(4) I EU:s ramverk betonas rättvisa och inkludering. I både *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/955* ([6]) och *kommissionens rekommendation (EU) 2023/2407* ([7]) erkänns potentialen hos energigemenskaperna och systemen för egenförbrukning, t.ex. energidelning, när det gäller att bidra till att skydda utsatta hushåll och hushåll som drabbats av energifattigdom. Medlemsstaterna bör därför uppmuntra inkludering av människor, inbegripet utsatta hushåll, hushåll som drabbats av energifattigdom och hushåll med personer med funktionsnedsättning, i energigemenskaperna och projekten för förnybar energi.

(5) Väl utformade stödjande ramverk för energigemenskaper, individuell egenförbrukning och energidelning kan stödja genomförandet av princip 20 i den europeiska pelaren för sociala rättigheter, som bekräftar rätten till väsentliga tjänster av god kvalitet, inbegripet energi.

(6) I *handlingsplanen för överkomliga energipriser* ([8]), som kommissionen lade fram den 26 februari 2025, fastställs målet att göra energi överkomlig, påskynda utbyggnaden av förnybar energi och minska unionens beroende av fossila bränslen och energiimport. Den bidrar också till målen i *given för en ren industri* ([9]) genom att stärka lokala investeringar, konkurrenskraft och social rättvisa genom förenklade, förutsägbara och transparenta ramar. För att uppnå dessa mål syftar *paketet för alla invånares tillgång till energi* ([10]) till att ytterligare öka medborgarnas och gemenskapernas deltagande i energiomställningen och ge dem möjlighet att producera, lagra, konsumera, dela eller sälja sin egen förnybara energi för att uppnå stabil tillgång till överkomliga energipriser.

(7) På grund av energigemenskapernas beroende av allmänhetens involvering och ofta volontärarbete har de särskilda begränsningar i fråga om teknisk kapacitet, tid och finansiering som påverkar projektens utvecklingscykel och vägen in till energimarknaderna. Det är särskilt svårt för energigemenskaperna att mobilisera finansiering i ett tidigt skede av projektutvecklingen, hantera komplexa administrativa förfaranden, investera i teknisk infrastruktur eller genomföra marknadstransaktioner ([11]).

(8) För att dessa begränsningar ska avhjälpas och en jämlik utveckling i hela unionen ska underlättas bör energigemenskaperna ges möjlighet att växa fram, diversifieras och växa i storlek, genom säkerställande av tydliga och enhetliga ramar, en allmän medvetenhet och rättvis behandling, genom minimering av rättsliga och administrativa hinder på alla relevanta energimarknader och inom alla relevanta energisektorer, genom vägledning om de tekniska och finansiella aspekterna och genom underlättad tillgång till finansiering. Stöd till kapacitetsuppbyggnad kan ytterligare öka professionaliseringen och oberoendet för energigemenskaperna, och tekniska verktyg för deras utformning är av grundläggande betydelse för ett allmänt anammande av energigemenskaperna. Stöd till lokala myndigheter och särskilt sekundära strukturer eller sammanslutningar av energigemenskaper kan vara ett effektivt sätt att påskynda deras utveckling och kapacitet att delta i projekt som är mer socialt resurskrävande och tekniskt innovativa.

(9) Egenförbrukningen av förnybar energi stöter på specifika hinder när det gäller finansiering, tillståndsgivning, nättillträde och administrativ komplexitet. Dessa hinder påverkar låginkomsthushåll och små konsumenter på ett oproportionerligt sätt. För att säkerställa inkludering är följande avgörande: förenkling, integrering av gemensamma kontaktpunkter bl.a. för tillståndsgivning, riktat finansiellt stöd, samt metoder för tredjepartsfinansiering eller kollektiv finansiering såsom leasing, avtal om energiprestanda eller system för gemenskapliga investeringsprogram. En enhetlig strategi för energigemenskaper och energidelning i hela unionen kommer att bidra till utbyte av bästa praxis och spridning av innovativa affärsmodeller över gränserna. Gemensamma principer för definitioner, ersättning, nätintegrering och konsumentskydd bidrar till att förverkliga denna enhetliga strategi.

([6]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/955 av den 10 maj 2023 om inrättande av en social klimatfond och om ändring av förordning (EU) 2021/1060 (EUT L 130, 16.5.2023, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/955/oj).

([7]) Kommissionens rekommendation (EU) 2023/2407 av den 20 oktober 2023 om energifattigdom (EUT L, 2023/2407, 23.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2023/2407/oj).

([8]) Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, Europeiska rådet, rådet, Europeiska centralbanken, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén: Handlingsplan för överkomliga energipriser – Tillvarata det verkliga värdet av energiunionen för att trygga överkomlig, effektiv och ren energi för alla i EU (COM(2025) 79 final) Brussels, 26.2.2025).

([9]) Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén. Given för en ren industri: en gemensam färdplan för konkurrenskraft och fossilfrihet COM(2025) 85 final.

([10]) COM(2026) 115 final.

([11]) Se rekommendationerna nr 9 och 10 från medborgarpanelen om energieffektivitet, Panelen om energieffektivitet - Medborgarnas deltagarplattform.

(10) Proportionell och icke-diskriminerande behandling och skräddarsytt stöd i förfaranden och tillämpningar för nätanslutning gör det lättare att få tillgång till näten tillhörande produktionsanläggningar för förnybara energikällor.

(11) Energidelning i kombination med efterfrågeflexibilitet, lastväxling eller energilagring kan ge kostnadsbesparingar för både konsumenter och energisystem. Detta kräver tillgång till mät- och förbrukningsuppgifter och datainteroperabilitet.

(12) I linje med kommissionens agenda för förenkling och förbättring av lagstiftningen syftar denna rekommendation till att ge medlemsstaterna praktisk vägledning för att säkerställa ett enhetligt, proportionerligt och medborgarvänligt genomförande av unionslagstiftningen om energigemenskaper och system för egenförbrukning, inbegripet energidelning.

(13) Medlemsstaterna bör förenkla de administrativa förfarandena för att inrätta, driva och utveckla energigemenskaper, och kraven i fråga om egenförbrukning och rapportering. Genomförandet bör bygga på befintliga strukturer och digitala verktyg, vilket säkerställer samstämmighet, kostnadseffektivitet och minimal administrativ börda för leverantörer, konsumenter och nationella myndigheter.

(14) För att stödja medlemsstaterna i genomförandet av denna rekommendation har kommissionen för avsikt att vidta ett antal åtgärder för vidare utveckling och användning av energigemenskaper i unionen och för att stödja genomförandet av unionslagstiftningen. Dessa åtgärder anges i handlingsplanen i bilagan till denna rekommendation.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS FÖLJANDE.

Medlemsstaterna rekommenderas att vidta följande åtgärder:

1. När de sätter i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa artikel 2.8 i direktiv (EU) 2019/944 **säkerställa samstämmighet mellan begreppen aktiva kunder och egenanvändare av förnybar energi** ([12]) vad gäller rättigheter och skyldigheter av relevans för enskild egenanvändning av förnybar energi ([13]) och energidelning ([14]), och genom att skilja de definitionerna från kommersiella aktörer och samtidigt säkerställa tillgång för alla medborgare, inbegripet hyresgäster, boende i flerbostadshus, och utsatt hushåll och människor som drabbats av energifattigdom, t.ex. kvinnor och andra grupper som riskerar att diskrimineras, som drabbas på ett oproportionerligt sätt.

2. **Tydligt skilja mellan begreppet gemenskaper för förnybar energi** ([15]) **och medborgarenergigemenskaper** ([16]) vad gäller medlemsstruktur, styrningskrav och syfte, och lyfta fram de särskilda fördelarna och vinsterna med specifika former av energigemenskaper, för att säkerställa samstämmighet mellan dem och tydlighet i fråga om deras syfte.

3. Vid införlivandet och genomförandet av bestämmelserna i artikel 15a i Europaparlamentets och rådets ändringsdirektiv (EU) 2024/1711 ([17]) inrätta ett **stödjande ramverk för gemensamt agerande aktiva kunder** som är förenligt med rättigheterna för enskilda egenanvändare av förnybar energi i artikel 21 i direktiv (EU) 2018/2001 och aktiva kunder i artikel 15 i direktiv (EU) 2019/944.

4. Fullt ut införliva EU:s lagstiftning om energigemenskaper och egenförbrukning ([18]) och genomföra stödjande ramverk som bidrar till ytterligare utveckling av energigemenskaper i **värme- och kylsektorn, elsektorn och byggnadsrenoveringssektorn i deras helhet**, så att energigemenskaperna kan bidra till unionens övergripande mål för renovering och förnybar energi.

([12]) Enligt definition i direktiv (EU) 2018/2001.
([13]) I enlighet med artikel 21 i direktiv (EU) 2018/2001.
([14]) I enlighet med artikel 15a i direktiv (EU) 2019/944.
([15]) Enligt definitionen i artikel 2.16 i direktiv (EU) 2018/2001.
([16]) Enligt definitionen i artikel 2.11 i direktiv (EU) 2019/944.
([17]) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1711 av den 13 juni 2024 om ändring av direktiven (EU) 2018/2001 och (EU) 2019/944 vad gäller förbättring av utformningen av unionens elmarknad EUT L, 2024/1711, 26.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1711/oj).
([18]) Direktiv (EU) 2019/944, särskilt artikel 2.8, 2.10a och 2.11, artikel 15, artikel 15a och artikel 16, Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001, särskilt artikel 2.16, artikel 21 och artikel 22.

Styrning och övervakning

5. Utarbeta en **nationell strategi för energigemenskaper och egenförbrukning**, inbegripet en bedömning av det potentiella bidraget till EU:s energimål senast 2030 och 2040 på grundval av en bedömning av potentialen och hindren i enlighet med artikel 21.6 och artikel 22.3 i direktiv (EU) 2018/2001, och rapportera framsteg genom de integrerade lägesrapporterna om de nationella energi- och klimatplanerna.

6. Utse en behörig myndighet eller ett behörigt organ för att **bedöma och övervaka potentialen hos och effekterna av de ekonomiska, sociala och miljömässiga fördelarna med energigemenskaper och egenförbrukning** och undanröjandet av hinder vad gäller geografiska och demografiska särdrag, samt bredare politiska mål för utvecklingen av energigemenskaper och egenförbrukning med jämna intervall, eventuellt i samordning med Europeiska kommissionen, inbegripet på grundval av uppgifter som samlats in från berörda parter och den kartläggning som utförts i enlighet med artikel 15b i direktiv (EU) 2018/2001.

7. Införa **omfattande och uppdaterade nationella register för energigemenskaper** som kan användas för att spåra efterlevnad, projektdata och organisatoriska egenskaper, utan att det införs oproportionerliga avgifter eller administrativa krav i samband med specifik energiverksamhet.

8. Involvera konsumenterna, inbegripet energifattiga hushåll, hyresgäster och boende i subventionerade bostäder, arbetsmarknadens parter, organisationer i det civila samhället, företag, lokala myndigheter, energigemenskaper och/eller deras företrädare i genomförandet av denna rekommendation genom **regelbundna samråd och strukturerade dialoger**.

Tillståndsgivning och systemintegration

9. **Avskaffa tillståndsförfarandena för småskaliga solcells- och lagringsanläggningar,** införa åtgärder som rör värmepumpar, elfordon och laddningsstationer för elfordon, och förenkla tillhörande nätanslutningar, införa specifika och rimliga tidsramar för information till slutkunder och energigemenskaper, och undanröja administrativa krav och regleringshinder ([19]) för laddbatterier och balkongbaserade solcellsanläggningar upp till 800 W.

10. Säkerställa snabba, transparenta, proportionella och enkla **nätanslutningsförfaranden**, i enlighet med förslaget till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiven (EU) 2018/2001, (EU) 2019/944 och (EU) 2024/1788 ([20]) vad gäller påskyndande av tillståndsförfaranden, COM (2025) 1007 final, genom att göra det möjligt att återvinna eller minska den finansiella säkerheten om mognadskriterierna är uppfyllda, genom att fastställa särskilda tidsramar för att informera energigemenskaperna och slutkunderna om förfaranden, kostnader och godkännanden, genom att tillhandahålla särskilt stöd eller särskild vägledning för tillämpningar och lätta på administrativa och tekniska krav när så är möjligt, samtidigt som icke-diskriminerande och proportionell behandling tillämpas i linje med den tillämpliga unionsramen.

11. säkerställa att nätoperatörer tar hänsyn till den förväntade tillväxten och effekten av egenförbrukningen och energigemenskapernas verksamhet i sina nätutvecklingsplaner för att möjliggöra förutseende investeringar.

12. Om nätkapaciteten är otillräcklig och om det är tekniskt möjligt, **säkerställa att energigemenskaper och slutkunder som deltar i energidelningssystem kan ingå ett avtal om flexibel nätanslutning med de systemansvariga** när de driver lagringsanläggningar eller uppnår hög lokal egenförbrukning, i enlighet med artikel 6a i direktiv (EU) 2019/944.

13. Göra det möjligt för medborgarenergigemenskaper att förvalta **slutna distributionsnät**, i enlighet med artikel 16.4 och artikel 38.2 i direktiv (EU) 2019/944, och för gemenskaper för förnybar energi att utveckla och driva **värme- och kylnät** för förnybar energi i de områden där de bedriver verksamhet.

([19]) Se även förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiven (EU) 2018/2001, (EU) 2019/944 och (EU) 2024/1788 vad gäller påskyndande av tillståndsförfaranden, COM(2025) 1007 final.

([20]) COM(2025) 1007 final.

Standardiserad metod för energidelning

14. Möjliggöra energidelning inom samma elområde eller ett mer begränsat geografiskt område och **uppmuntra de nationella tillsynsmyndigheterna att bedöma flexibilitetspotentialen hos lokal energidelning**, i enlighet med topologin, och använda denna information när de tillämpar kostnadsbaserade nätavgifter.

15. **Säkerställa att slutkunder som deltar i energidelning och energigemenskaper inte omfattas av oproportionerliga och diskriminerande förfaranden, krav eller leverantörsskyldigheter** i enlighet med artikel 15 och artikel 16 i direktiv (EU) 2019/944 och artikel 21 och artikel 22 i direktiv (EU) 2018/2001.

16. **Tillhandahålla villkor för att underlätta de nationella tillsynsmyndigheternas övervakning av avskaffandet av avgifter för fristående leverantörer som är fasta och överstiger de direkta kostnader** som uppstår till följd av energidelning.

17. **Utse en behörig nationell myndighet som ska tillhandahålla information** om energidelning, inbegripet en helpdesk, en förteckning över organisatörer av energidelning som är i drift, frivilliga avtalsmallar samt teknisk, rättslig, ekonomisk och praktisk information.

18. Säkerställa att de behöriga myndigheterna inför enkla, transparenta och digitala **registreringsprocesser** för energidelningsarrangemang, och att det när antalet slutkunder som deltar i energidelning överstiger ett visst antal är obligatoriskt att beteckna detta som intern energidelning för att bidra till att effektivisera kommunikations- och registreringsprocessen.

19. Anta en interoperabel, säker och standardiserad strategi för **datahantering och datautbyte** för att omsätta energidelningen i praktiken.

20. Säkerställa att relevanta **mätuppgifter görs tillgängliga i nära realtid** ([21])**, som är minst lika kort som avräkningsperioden för obalanser, enligt definitionen i artikel 2.15 i energimarknadsförordningen** ([22])**, och att programvaruverktyg görs tillgängliga** för alla berörda parter, inbegripet slutkunder, leverantörer och, i förekommande fall, energidelningsorganisatörer och energigemenskaper, bland annat för att stödja energidelning och flexibilitetstjänster.

21. Säkerställa att statiska energidelningsnycklar ([23]) kan ses över regelbundet och göras tillgängliga för slutkunderna och underlätta den **gradvisa övergången från statiska till dynamiska energidelningsnycklar** för att skapa största möjliga värde för både energisystemsdeltagarna och energidelningsdeltagarna.

22. Göra det möjligt för nationella tillsynsmyndigheter att införa **regulatoriska sandlådor** för att experimentera med tilldelning och mätning över flera mätare och platser, tilldelningsmetoder, tariffutformning, balansansvar, informationsutbyte och balansavräkning samt konsumentskydd och beskattning.

Ersättning för att maximera egenförbrukningens värde

23. Påskynda **införandet av smarta mätare** inom en rimlig tidsram och införa driftskompatibla system för datautbyte för att möjliggöra korrekt mätning, fakturering och optimering av egenförbrukning.

([21]) Enligt definitionen i artikel 2.26 i direktiv (EU) 2019/944.

([22]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/943 av den 5 juni 2019 om den inre marknaden för el (EUT L 158, 14.6.2019, s. 54, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/943/oj).

([23]) Vid inrättandet av ett energidelningsinitiativ måste en särskild formel antas som bestämmer hur den delade produktionen räknas in i de enskilda energidelningsdeltagarnas energiräkningar. Detta kallas delningskoefficient eller delningsnyckel.

24. Säkerställa att överskottsel som inte egenförbrukas innanför mätaren eller delas kan **få skälig ersättning baserat på marknadssignaler**, som återspeglar dess värde för både konsumenterna och systemet.

25. Vid utformningen av system för operativt stöd för egenproducerad el som matas in i nätet, överväga att införa **marknadspremier som ger incitament att optimera egenförbrukningen**, bland annat genom energidelning.

Tillgång till relevanta energimarknader

26. Införa **flexibla licensieringssystem** som gör det möjligt för energigemenskaper att, i samarbete med en balansansvarig part, enligt definitionen i artikel 2.14 i förordning (EU) 2019/943, leverera energi eller tillhandahålla flexibilitetstjänster till slutkunder.

27. **Främja samarbete med leverantörer och aggregatorer**, enligt definitionen i artikel 2.19 i direktiv (EU) 2019/944, för att underlätta energihandel eller flexibilitet för energigemenskaper eller slutkunder som ingår energiköpsavtal, arrangemang för handel mellan aktörer (peer-to-peer) eller avtal om flexibilitetstjänster, samtidigt som det säkerställs att skyddsklausuler införs som skyddar energigemenskaperna, de aktiva kunderna och egenförbrukarna av förnybar energi från missbruk från kraftfullare marknadsaktörers sida.

28. Säkerställa att minsta anbudsstorlekar, kontraktslängder, modeller för marknadstillträde och förkvalificerings**krav för lokala energitjänstemarknader** gör det möjligt för mindre aggregerade tillgångar som förvaltas av energigemenskaper eller energidelningsgrupper att delta direkt eller genom en aggregator och inrätta regulatoriska sandlådor för att testa och anpassa sådana marknadsutformningselement i en kontrollerad miljö.

Tillgång till offentlig och privat finansiering

29. **Tillhandahålla investeringsstöd** för integrerade system, inbegripet småskaliga solcellsanläggningar, lagring eller värme- och kylsystem med förnybar energi, bland annat som en del av byggnadsrenoveringsprogram med fokus på utsatta gemenskaper.

30. Reflektera över möjligheten att tillämpa reducerade mervärdesskattesatser eller undantag för särskilda högeffektiva, rena uppvärmningssystem samt solpaneler, i linje med momsdirektivet 2006/112/EG ([24]), ändrat genom rådets direktiv (EU) 2022/542 ([25]) om mervärdesskattesatser.

31. **Fullt ut utnyttja de befintliga medlen från Sammanhållningsfonden och annan relevant unionsfinansiering** som finns tillgänglig under programperioden 2021–2027 och andra finansieringsinstrument för att ge ekonomiskt stöd till energigemenskaper och system för egenförbrukning i både stads- och landsbygdsområden och kolregioner i omställning eller andra regioner som särskilt påverkas av omställningen till en koldioxidsnål ekonomi.

32. **Identifiera var det finns finansieringsluckor** för de olika livscykelfaserna och **införa särskilda finansieringsprogram och finansieringsinstrument för energigemenskaper**, särskilt startfinansiering i (för) utvecklingsfasen.

33. Säkerställa att de allmänna finansieringsprogrammen och finansieringsinstrumenten för projekt för förnybar energi och energieffektivitetsprojekt åtföljs av **särskilda ramverk som underlättar tillgången för energigemenskaperna** ([26]), särskilt genom sammanslutningar av energigemenskaper.

([24]) Rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt (EUT L 347, 11.12.2006, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/112/oj).

([25]) Rådets direktiv (EU) 2022/542 av den 5 april 2022 om ändring av direktiven 2006/112/EG och (EU) 2020/285 vad gäller mervärdesskattesatser (EUT L 107, 6.4.2022, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/542/oj).

([26]) T.ex. genom att inkludera småskalig finansiering, medvetandehöjande åtgärder eller stöd för ansökan.

Stöd till medvetandehöjande åtgärder och kapacitetsuppbyggnad

34. **Främja** inkludering av frågor som rör gemenskapsenergi och energidelning i **utbildningen, inbegripet läroplaner för yrkesutbildning**, särskilt genom samarbete med universitet, yrkesutbildningsinstitut och tekniska institut samt lärlingsprogram som stöds av Erasmus +, kompetenspakten och dess storskaliga kompetenspartnerskap för förnybar energi och Europeiska socialfonden +.

35. **Stödja initiativ och åtgärder för ungdomars och allmänhetens engagemang som involverar företrädare för landsbygdsgemenskaper och avlägsna gemenskaper** för att öka medvetenheten, främja beteendeförändringar och främja medborgardeltagande i energigemenskaper, egenförbrukning och energidelning.

36. Tydligt och i tillräckligt god tid **informera om** kommande **ändringar av tariffstrukturer och ersättningsmekanismer**, åtföljt av övergångsperioder och konsumentvägledning om konsekvenser och möjligheter.

37. **Utnyttja befintliga, eller inrätta nya, strukturer med en enda kontaktpunkt** eller liknande mekanismer för att tillhandahålla ett enda onlinebaserat och om möjligt fysiskt gränssnitt för energigemenskaper och konsumenter med omfattande och användarvänlig teknisk, juridisk, administrativ, ekonomisk och finansiell rådgivning, instruktioner, riktlinjer och material såsom mallar, med möjlighet att lämna in ansökningar och övervaka hur arbetet fortskrider med tillstånd, licenser och stödsystem.

38. **Tillhandahålla riktlinjer, möjligheter till kunskapsutbyte, teknisk vägledning, och projektledningsutbildning till lokala myndigheter** för att öka deras deltagande i och stöd till energidelningsprojekt och energigemenskapsprojekt som involverar energifattiga hushåll samt utveckling av infrastrukturintensiva projekt såsom gemenskapsledd uppvärmning och kylning.

39. **Främja sammanslutningar och sekundära strukturer av energigemenskaper och stödja kapacitetsuppbyggnad** för att göra det möjligt för dem att tillhandahålla energirelaterade tjänster och **underlätta tillgången till finansiering och tekniska stödtjänster** för lokala energigemenskaper.

Regionalt och gränsöverskridande samarbete

40. **Möjliggöra gränsöverskridande deltagande** i medborgarenergigemenskaper och gemenskaper för förnybar energi och undersöka vilka möjligheterna som finns för gränsöverskridande energigemenskaper, särskilt i gränsregionerna, och undanröja rättsliga och administrativa hinder för gemensamma investeringar, delad nätanvändning eller energidelning över gränserna.

41. **Överväga att integrera energigemenskaper i befintliga makroregionala strategier och relevanta handlingsplaner**, med stöd från sammanhållningspolitiska instrument och unionsfonder.

Social inkludering

42. På lämpligt sätt definiera **begreppen ”faktisk kontroll”, ”oberoende” och ”sociala, ekonomiska och miljömässiga fördelar”** som nämns i definitionen av gemenskaper för förnybar energi i artikel 2.16 i direktiv (EU) 2018/2001 och i definitionen av medborgarenergigemenskaper i artikel 2.11 i direktiv (EU) 2019/944, för att säkerställa att begreppet används av och för allmänheten, minska administrationen när en energigemenskap bildas och öka förtroendet för begreppet.

43. Främja **modeller för tredjepartsfinansiering och kollektiv finansiering av energidelning**, bland annat genom energigemenskaper för att göra egenförbrukning tillgänglig för hyresgäster, låginkomsthushåll och utsatta hushåll.

44. Främja modeller med låga hinder för deltagande, inbegripet alternativ utan förhandskostnader, riktat, tekniskt, ekonomiskt och administrativt stöd till energifattiga, hyresgäster och boende i subventionerade bostäder samt personer med funktionsnedsättning ([27]) och tillgängliga icke-digitala kanaler för att ansluta sig och för få support.

45. Inkludera **proportionella och inkluderande urvalskriterier** som gör det möjligt för energigemenskaper att lämna anbud, samt sociala behörighets- och utvärderingskriterier i **offentliga auktioner för förnybar energi, stödsystem och offentlig upphandling eller koncessioner** för utbyggnad av förnybara energikällor.

46. Bedöma fördelningseffekterna för att säkerställa att kostnaderna för och fördelarna med energigemenskaps- och energidelningssystem fördelas rättvist och inte missgynnar de konsumenter som väljer att inte delta.

47. Säkerställa att information som är avsedd för allmänheten också är tillgänglig för personer med funktionsnedsättning i enlighet med tillgänglighetskraven i bilaga I till Europaparlamentet och rådets direktiv (EU) 2019/882 ([28]).

Digitalisering och innovation

48. Säkerställa att energigemenskaperna och slutkunderna har **tillgång till relevanta uppgifter om energisystem och energianvändning** i enlighet med tillämpliga unionskrav på dataskydd och driftskompatibilitet, särskilt de som fastställs i artikel 24 i direktiv (EU) 2019/944.

49. Främja utvecklingen och användningen av **digitala plattformar med öppen källkod, tillgängliga** ([29])**och lämpliga programvaruverktyg och standardiserade gränssnitt** som möjliggör energidelning, efterfrågeprognoser och flexibilitetstjänster för slutkunder och energigemenskaper, samt tillhandahålla stöd för planering av en energigemenskap samtidigt som cybersäkerhet och dataskydd säkerställs.

50. Uppmuntra innovationspartnerskap och offentlig-privat samarbete som testar **digitala, AI-baserade och smarta nätlösningar** inom energigemenskaper och energidelningsgrupper inom ramen för regulatoriska sandlådor eller pilotprojekt som möjliggör upplevelsebaserat lärande.

Utfärdad i Bryssel den 30 april 2026.

På kommissionens vägnar
Dan JØRGENSEN
Ledamot av kommissionen

([27]) I enlighet med tillgänglighetskraven i bilaga I till direktiv 2019/882.
([28]) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/882 av den 17 april 2019 om tillgänglighetskrav för produkter och tjänster (EUT L 151, 7.6.2019, s. 70, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/882/oj).
([29]) Gränssnitt avsedda för allmänheten bör vara tillgängliga för personer med funktionsnedsättning i enlighet med tillgänglighetskraven i bilaga I till direktiv 2019/882.

BILAGA

En handlingsplan för energigemenskaper

Kommissionen fastställer i sitt meddelande om paketet för alla invånares tillgång till energi (COM (2026) 115) ett mål om att öka energigemenskapernas installerade kapacitet för förnybar energi till upp till 90 GW. För att undanröja de tekniska och ekonomiska hindren för energigemenskaper och för stödja medlemsstaternas genomförande av denna rekommendation tas fem områden upp i denna handlingsplan:

1. Effektiva stödjande ramverk
2. Tillgång till finansiering
3. Medvetandehöjande åtgärder och kapacitetsuppbyggnad
4. Social inkludering och allmänhetens deltagande
5. Digital innovation och systemintegration

För att följa hur arbetet framskrider inom ramen för denna handlingsplan, utbyta bästa praxis och stärka partnerskapen mellan de offentliga myndigheterna, gemenskaperna och industrin, avser kommissionen att göra följande:

— Utveckla en uppsättning **EU-omfattande indikatorer** för att följa utvecklingen och effekterna av energigemenskaperna som en del av rådgivningscentrumet för alla invånares tillgång till energi (*Citizens Energy Advisory Hub*, CEAH).

— Under 2028 organisera en **dialog om medborgarenergi** tillsammans med medlemsstaterna, Europaparlamentet och nätverken för berörda parter.

1. Effektiva stödjande ramverk

För att hantera rättslig osäkerhet på grund av ofullständigt eller försenat införlivande av EU-direktiv som definierar gemenskaper för förnybar energi och medborgarenergigemenskaper planerar kommissionen att göra följande:

— Bedöma behovet av ytterligare förenkling och anpassning av **EU-definitionerna**.

— Fortsätta att samarbeta med EU-medlemsstaterna, de nationella energitillsynsmyndigheterna, de systemansvariga för distributionssystemen och den eller de representativa organisationerna för energigemenskaperna kring genomförandet av EU:s lagstiftning och rekommendation om energigemenskaper och egenförbrukning inom ramen för det årliga medborgarnas energiforum och rundabordskonferensen om reglering på temat en energipolitik för konsumenter.

— **Övervaka nationella hinder**, god praxis och stödjande ramverk inom ramen för CEAH och andra initiativ.

— Undersöka påståenden om **otillbörliga marknadsföringsmetoder** när det gäller energigemenskaper eller energidelning.

2. Tillgång till finansiering

För att förbättra tillgången till överkomlig och tillförlitlig finansiering för energigemenskaperna, öka medvetenheten bland de finansiella intermediärerna och de förvaltande myndigheterna om tillgängliga EU-garantier och EU-medel för att stödja energigemenskaper, och för att fortsätta att tillhandahålla bidragsstöd i ett tidigt skede genom faciliteten för energigemenskaper, avser kommissionen att göra följande:

— Öka medvetenheten bland de finansiella intermediärerna och energigemenskaperna om användningen av **InvestEU-garantier för att frigöra överkomliga lån**, i samarbete med Europeiska investeringsfonden, genom Green Gateway-plattformen (helpdeskverktyg, e-kommunikation, webbinarium) för att maximera användningen (2026).

— Offentliggöra en **verktygslåda för finansiering inom gemenskapsenergi**, genom CEAH, för att vägleda allmänheten och gemenskaperna avseende möjliga finansieringsmodeller och finansieringsalternativ och för att frigöra gemenskapsdrivna, marknadsintegrerade flexibilitetstjänster och energidelningstjänster (2026).

— Inrätta en arbetsgrupp för energigemenskaper inom ramen för **nätverket för energi- och förvaltningsmyndigheter**, efter en inledande bedömning av medlemmarnas behov, och konsensus om inrättandet av den, för att stärka utnyttjandet av sammanhållningsfonderna (2026).

— Återfinansiera **faciliteten för energigemenskaper efter 2027 för att tillhandahålla startfinansiering** till över 140 energigemenskaper i syfte att utarbeta affärsplaner i förutvecklingsfasen (2027).

3. Medvetandehöjande åtgärder och kapacitetsuppbyggnad

Tillgång till energikunskap, ekonomiska färdigheter och entreprenörsfärdigheter, teknisk och juridisk expertis och kapacitetsuppbyggnad är avgörande för att energigemenskaperna ska kunna växa, expandera och professionaliseras. Kommissionen planerar därför att göra följande:

— **Informera medborgare, lokala myndigheter och andra personer, såsom jordbrukare och småföretagare**, om deras rättigheter och möjligheter att inrätta eller stödja energigemenskaper, genom borgmästaravtalet och en särskild kommunikationskampanj om konsumenträttigheter (2026).

— **Tillhandahålla tekniskt stöd** genom CEAH till energigemenskaperna för att utveckla projekt för lagring, energieffektivitet och förnybar energi (2026).

— Mobilisera finansiering från Life CET för att hjälpa energigemenskaper att låta projekt och tjänster för förnybar energi växa, professionaliseras och skalas upp, särskilt genom ömsesidigt lärande och sekundära strukturer (2026).

4. Social inkludering och allmänhetens deltagande

Energigemenskaper kan bidra till att mobilisera allmänheten, inbegripet och skydda utsatta hushåll, och minska antalet hushåll som drabbats av energifattigdom, vilket också i oproportionerligt hög grad drabbar kvinnor och andra grupper som riskerar diskriminering. För att frigöra denna potential avser kommissionen att göra följande:

— Tillhandahålla tekniskt stöd till lokala myndigheter för att hjälpa till att **involvera utsatta hushåll och hushåll som drabbats av energifattigdom** i energigemenskaper genom rådgivningscentrumet för energifattigdom (2026).

— Inrätta en ”praktikgemenskap” som en del av **plattformen för offentliga upphandlare** för att främja kriterier för social inkludering i offentlig upphandling och koncessioner (2026).

— Offentliggöra en **genomförandevägledning om medborgardeltagande**, genom CEAH och EPAH, för att hjälpa beslutsfattare att identifiera och stödja socialt inkluderande och medborgarledda energigemenskaper (2026).

— Stödja möjligheter till ömsesidigt lärande genom utbildning på plats mellan kol-, torv- och oljeskifferregioner om **energigemenskaper** genom initiativet ”Kolregioner i omställning” och andra relevanta plattformar (2027).

— Offentliggöra en **standardiserad mall för avtal om samarbete** mellan utvecklare av projekt för förnybar energi och energigemenskaperna (2027).

5. Digital innovation och systemintegration

Genom att utnyttja potentialen hos digital teknik, dataområden, lagring, systemintegration och lösningar för smarta nät kan energigemenskaperna bli en integrerad del av det moderna energisystemet och sänka energikostnaderna. Kommissionen planerar därför att göra följande:

— Mobilisera finansiering från Life CET för att hjälpa städer och lokala partner såsom energigemenskaper att **införa smarta lösningar** (såsom grannbatterier, laddinfrastruktur för elfordon, övervakningssystem för energianvändning och liknande) som bidrar till att optimera den lokala energidelningen och frigöra flexibilitet (2026).

— Främja integreringen av energigemenskaper i **den lokala energiplaneringen** bland undertecknarna av borgmästaravtalet och genom de lokala medborgardialoger om energi som anordnas inom ramen för CEAH (2026).

— Tillhandahålla finansiering från Horisont Europa för att stödja lokalt ledda **mikronät och lokala nät för förnybar uppvärmning** som en del av stadsuppdraget (2026–2027). Tillhandahålla 12 miljoner euro i finansiering från Horisont Europa för att stödja utvecklingen av **AI-baserade prognosalgoritmer** för att optimera värdet av energidelning för systemet och gemenskaperna (2026).

— Undersöka hur **lokala energimarknader på distributionsnätsnivå** skulle kunna integreras med grossistmarknaden på ett standardiserat sätt för att säkerställa att små distribuerade energisystem kan fungera effektivt och möjliggöra skalbar flexibilitet (2027).